

1927

ZBORNİK

MAJ

MOJE MOLITVICE

Katoliška knjigarna je izdala zbirko najbolj potrebnih molitev.

Knjižica je tiskana na

dobrem papirju, priprave žepne oblike (7×11 cm), broširana. Stane 50 stotink. Prav pripravna za oddajo v velikih količinah.

Katere molitvice vsebuje?

I. MOLITVE

Znamenje sv. Križa
Gospodova molitev
Češčena Marija
Čast bodi
Jutranja molitev
Večerna molitev
Angelovo češčenje
Za verne duše
Raduj se!
Tri božje čednosti
Pri povzdigovanju
Kesanje
Sveti rožni venec
Vzdihljeji
Češčena bodi, Kraljica
Pod tvoje varstvo
Spomni se!

Častiti gospodje!

Otrok, ki zna vse te molitve in resnice na pamet, zna polovico katekizma.

Na prodaj ima Katoliška knjigarna v Gorici

II. RESNICE IN ZAPOVEDI

Apostolska vera
Šest temeljnih resnic
Deset božjih zapovedi
Pet cerkvenih zapovedi
Sedem svetih zakramentov
Poglavitni grehi
Devet tujih grehov
Štirje vnebovpijoči grehi
Telesna dela usmiljenja
Duhovna dela usmiljenja
Evangeljske čednosti
Darovi svetega Duha
Osem blagrov
Najimnitnejša dela
Dve poglavitni zapovedi
Štiri poslednje reči

MLADINI

KS. MEŠKO:

Zbrani spisi: Ilustriral Milko Bambič. S sliko avtorjevo. Uvod napisal dekan in pisatelj Venceslav Belè.

Navadna izdaja 5 L

Gosposka izdaja 8 L

IZŠLA V KATOLIŠKI KNJIGARNI - - GORIZIA - VIA CARDUCCI N.º 2

Z B O R N I K

SVEČENIKOV SVETEGA PAVLA

Anemija našega krščanstva.

(Dr. Anton Zdešar, C. M.)

Kupa odrešenja je nalita do vrha, toda premalo pijemo iz te kupe. V naši duši je še marsikatera stran, kamor še nismo pustili žarkom in životvorni gorkoti odrešenja. Dasi »otroci luči«, pa se v svojem mišljenju, čuvstvovanju in hotenju čestokrat ne držimo načel tistega, ki se sam imenuje »lux mundi«, marveč načel tistih, ki jih Kristus imenuje »otroke tega sveta«. Tu ne mislimo toliko na ono *človeško slabost*, ki se vkljub boljšemu spoznanju pusti potegniti na pota, ki niso od Boga in ki ne vodijo k njemu, pač pa na ono *miselnost*, ki za praktično življenje ne pozna ali noče poznati nadnaravnih Odrešenikovih življenjskih smeric, oziroma jih omalovažuje ter se v pre mnogih življenjskih položajih in vprašanjih ravna po načelih »otrok tega sveta«. In to je *temeljna bolezen našega subjektivnega krščanstva*. Površni in plitvi smo. Manjka nam živega in globokega verskega prepričanja. V pre mnogih zadevah, v katerih nam je Odrešenik pokazal jasno svojo pot, rezoniramo samo s svojo naravno pametjo, pustimo, da nas vara sugestivna moč naših nerednih čustev in strasti, hodimo mirno po potih javnega mnenja, ki mu brez kritike priznavamo neoporečno avtoriteto in veličanstvo. V pre mnogih vprašanjih smo pravi pravcati naturalisti, pravi »otroci tega sveta«, dasi smo v sebi prepričani, da smo »dobri kristjani«.

Pomislimo samo, kako malo je n. pr. našim ljudem znana, temeljito znana, važnost, dragocenost, nujnost *dejanske milosti, molitve, sv. zakramentov, sv. maše*! Ali niso čestokrat ostali glede teh resnic na tisti stopinji, na kateri so bili takrat, ko so šolo zapustili? Kako malo nadnaravnega naziranja o *bližnjem*! Kako je zato pri nas še v povojih, na tleh

krščanska karitas, sploh *krščanska ljubezen* do bližnjega, ki bi morala biti vendar značilno znamenje Kristusovih vernikov! Kako malo gledajo ljudje še *duhovnika* v nadnaravni luči, kako je pozabljena beseda sv. Pavla: »Sic nos existimet homo ut ministros Christi«! Kako malo se zavedajo naši *starši* svoje vzvišene naloge, vzgajati otroke, ki jih jim je Bog dal, v otroke *božje*! Ali ni danes kaj redka prava *krščanska zakonska ljubezen*! Ali ni beseda »sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo et in Ecclesia« (Ef. 5, 32) za pretežno večino skrivnost, zapečatenena s sedmimi pečati! Kje je tista *ponižnost*, ki izvira iz žive zavesti, da smo vsled izvirnega greha dušni bolniki! Kje tisto globoko prepričanje, da je za naše dušno zdravje *dejanska milost božja absolutno potrebna*! Kdo ima še oči za *dušno lepoto*, kdo za dragocenost in lepoto vsakega *krepostnega dejanja*! Za koliko ljudi je *ljubezen do Boga* prazno pobožnjaško čuvstvo brez kake realne vrednosti! Kje je pravo umevanje za to prvo in največjo zapoved in zlasti umevanje tistih besedi: »iz vsega srca, iz vse duše, iz vse misli, iz vseh moči«! Kristus išče takorekoč v našem ubogem človeškem govoru izrazov, da bi nam dopovedal, kako globoka in vsestranska mora biti ta ljubezen, in mi? — Kakšno mora biti nujno naše življenje ob takem brljavem umevanju Kristusove religije? Tako, kakor je: brez prave srčne kulture in polno prestopkov božjih zakonov. In v kak »vrt božji« bi se razvile naše duše ob globokem umevanju, ob neprestanem praktičnem upoštevanju večnih zvezd vodnic, ki nam jih je odkril Odrešenik!

Odkod ta anemija našega krščanstva, odkod ta malokrvnost naših duš? Prvič gotovo iz malomarnosti naših ljudi, ki se nočejo učiti krščanskih resnic, iz zanemarjanja besede božje. Razvijajo se duševno in telesno, samo v eni stvari o-

stajajo otroci, v umevanju Odrešenikovih resnic. Kakšna veličastna perspektiva v naše sladke in dragocene dolžnosti, dasi so težke in zahtevajo velike požrtvovalnosti, se spričo tega žalostnega dejstva odpira tu pred nami duhovniki!

Drugič je pa tej hiravi dušni anemiji kriv tisti naturalistični duh, ki je prepašal skoraj vse ozračje naših bivših avstrijskih šol in ki nam je prišel od Nemcev, zlasti od protestantskih znanstvenikov. Nemci, das Volk der Denker, so znali obdati vse s sijajem nezmotljive znanstvenosti. Veda jim je bila najvišja boginja, ki je nima soditi niti sama vera. Na praporih nemške znanosti sta bili uvezeni z zlatimi črkami zlasti dve ponosni besedi: »freie Forschung« in pa »Voraussetzungslosigkeit«. In še danes pišejo nemški protestantski bogoslovci (!), da nimajo Kristusovi nauki v umetnosti, politiki, državni znanosti itd. prav nič opraviti; Kristus da nas je učil samo, kako priti v nebesa, za vse te imenovane panoge pa velja neka »Eigengesetzlichkeit«, ki je popolnoma izven okvira Kristusovih resnic. Zdaj razumemo frazo »l'art pour l'art«. Seveda nebogoslovci s tem še niso zadovoljni in zahtevajo to »Eigengesetzlichkeit« za vso vedo.

Naše šole so nas učile, toda nič ali skoraj nič vzgajale. In če so nas vzgajale, ali niso bile vse nemške pedagogike strogo naturalistične? Že Mahnič je kazal na ta goli naturalizem Lindnerjeve pedagogike, ki je v njegovi dobi gospodovala po avstrijskih učiteljskih. S tem naturalističnim duhom so nas napajale zlasti naše bivše univerze. Koliko naših akademikov je speljal ta naturalizem, je zavela brezverska nemška znanost v brezverstvo in svobodomiselstvo! A tudi pred očmi drugih, ki so ostali verni oziroma so si vero zopet priborili, sedé na prestolu še marsikatera ponosna in v znanstveno obleko odeta naturalistična načela, dočim čemi zanje čisto ob vznožju tega prestola nadnaravno naziranje, a brez obleke znanstvenosti. Nadnaravna načela so jim čisto samo bonbončki, s katerimi naj se človek včasih pač malo

posladká, a ta načela po njih naziranju naposled niso tako nujna, da bi se brez njih ne dalo živeti.

Nikakor nočem reči, da je z bacili naturalizma inficirano vse, kar je kedaj posečalo kako vseučilišče. So, ki so vkljub racionalistični in naturalistični vedi ohranili ozir. si nazaj priborili neskaljene vse svetinje Kristusove religije in ki so svoje praktično življenje najlepše usmerili po njegovih nadnaravnih navodilih. Ali infekcija je med nami in ta ne škoduje samo inficiranim, marveč škoduje lahko mnogo tudi drugim.

Če pazi sveta Cerkev tako skrbno na ortodoksno svojih duhovnikov, če zahteva od njih pogostoma tridentško »professio fidei« in najnovejšo profesijo Pija X. proti modernizmu, ali naj prepuščamo brez izbire in kontrole naše laiške kroge vplivu katoliških izobražencev?

Tretji vzrok te krščanske malokrvnosti med nami pa smo, žal, tudi mi duhovniki. Roko na srce: ali smo bili mi sami tako prežeti od nadnaravnih načel Kristusovih, da smo netili jasno nadnaravno luč in nadnaravno življenjsko gorkoto v dušah drugih? Ali smo se res trudili, nadčutne in nadnaravne resnice tolmačiti vsem v kar le mogoče poljudni in prikupljivi obliki? Široko polje za izpraševanje vesti! Uživimo se sami v nadnaravna načela Odrešenikova z resnim študijem in z meditacijo, potem bomo lahko nudili vernikom zdrave in tečne Kristusove hrane. Zdravniki smo, pred seboj imamo bolnika: naše anemično krščanstvo. Navdajajmo ga z vsemi nadnaravnimi načeli našega Odrešenika, to bo dalo bolniku polnokrvnost in popolno cvetoče zdravje.

Organizirana ljubezen.

Pomlad je čas cvetja in petja in ljubezni. Duhovniki smo čutno ljubezen v lastni družini žrtvovali na ljubo ljubezni, ki naj se svobodneje vzpne k Bogu in čim bolj za široko zajme vrste bliž-

njih. Ni srečen duhovnik, ako ne stremi z ljubeznijo v višino in širino. Naj bi le bila pomlad prirode tudi pomlad naše svete ljubezni!

Vendar pa je s človekom tako, da nekaj srca le rad prihrani bolj svojim. Nekeake družine, zaupnega in prijateljskega kroga potrebuje vsakdo, tudi duhovnik. Tu in tam zaležejo katerisibodi prijatelji. Toda, sobratje! Naš vzor je, da bi bili duhovniki med seboj tako svoji kakor ena družina. Kaj pa naj sicer bo bratovsko ime? In pa ali ni družini apostolov posebno veljala Gospodova beseda: »Kakor sem vas jaz ljubil, se tudi vi med seboj ljubite!«

Ljubezen ni le kraljica med čednostmi, ampak je tudi silo prijetna in blagodejna čednost. »Kako dobro in prijetno je, da bivajo bratje skupaj!« Zato pa v družini tako bridko pogrešamo ljubezni, ako kdaj pride. Neredko se tudi nam sobratom stoži po večji ljubezni. »Ah, zakaj ni več ljubezni med nami!« Tako mi je že vzdihnil ta in oni. Tedaj sem si vselej mislil: Še se čutimo eno družino, ker se nam toži po bratovski ljubezni.

Ali je ljubezni med nami ali je ni? Ali je odličnejše ljubezni, kakor pristuje duhovski družini? — Pač, eno pričo take ljubezni lahko pokažemo: to so naše organizacije v službi božjega kraljestva in domovine.

Resnično, sobratje! Naših javnih podjetij za božje kraljestvo in domovino sem najbolj vesel zato, ker pričajo o moči naše ljubezni. Ne bom teh podjetij našteval; saj vsi čislamo znane ustanove, ki so po duhovnikih nastale ter se po duhovnikih vzdržujejo. (A vmes rečem: Ne tajimo si, ampak priznajmo, da imajo marsikod v svetu dobrodelnih in občekoristnih naprav več kot mi. Zavidam jim te velike spomenike njih velike ljubezni. Naj nam bodo v spodbudo, da bi si tudi mi »prizadevali za boljše kazrisme«).

Predvsem pa držimo, kar imamo! Zavedajmo se, da je ljubezen te naprave stvarila in jih samo ljubezen more ohraniti: ljubezen, ki je po bitnosti ena, a tro-

delna po predmetih, katere objema: Boga, bližnje in posebej sobrate, ki si bodimo ena družina v svetem poklicu.

Ljubezen je dar božji, domišljava človeška beseda je ne more dati. Dobro vem. Vendarle utegne včasih katera beseda koga opozoriti, naj božji dar ceni in čuva. Strpite me torej, da naprošen o tem govorim.

Takoj pa moramo razločno priznati, da v tej organizirani ljubezni, ki stvarja ustanove za božje kraljestvo in domovino, duhovniki nismo sami. Nikakor. Z nami je stvarjalo ljudstvo in naše krščansko razumništvo je z nami deležno vodstva. Le samoljubnega »klerikalizma« se varujmo! Saj resnična ljubezen je širokogrudna, ne sumniva. Vkljub temu pa je dejstvo, da imamo v teh ustanovah duhovniki prvenstvo. Odkod? Iz bogastva ne, ko ga nimamo; iz vnanje oblasti ne, ker nam je korenito ostržena, če je kdaj je kaj bilo. Tudi zakramentalnemu značaju, ki nas duhovno odlikuje, v današnjem svetu kar tako ne pripade kako socialno prvenstvo in vodstvo. Jaz temu dejstvu ne najdem druge razlage, kot da prvuemo po ljubezni. In to je naša najlepša dika. Še ponovim: ne zatemnjujmo te dike z ozkosrčnostjo in sumnivostjo, ki nikoli ne poteka iz resnične ljubezni in ni graditeljna, ampak razkolna.

Ah, kako pomenljiva je in važna ta oblika bratovske naše ljubezni, ki je organizirana v javnih in dobrodelnih napravah! Po njej smo priče za Kristusa, ki je izjavil: »Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj«. Drugi stanovi nas močno nadkriljujejo z bogastvom, z oblastjo, z ugledom — mi prvuemo z ljubeznijo, in sicer z njo, ki je organizirana, to se pravi: vzajemno k nekim smotrom urejena. Vkljub sencam in hibam in slabostim, ki se nas le preveč drže, po pravici smemo pokazati na to organizirano ljubezen, ki nam je očitno poverilo, da skušamo biti Jezusovi učenci, ter ima — naravnost apologetično moč. Zato ponavljam: ljubosumno negujmo to našo diko — organizirano ljubezen — kot punčico svojega

očesa! Noben drug stan v deželi se v tem z nami ne more meriti. Tojeda, druge dežele nas pa zopet prekašajo.

Da pa morejo organizmi ljubezni uspevati in rasti, je treba od članov — socialnih, rekel bi — družinskih čednosti. Ljubezen je med čednostmi kraljica, ki mora nujno prejemati od podložnih čednosti službo, sicer ji kraljestvo razpade. Sobratje, imejmo to nepobitno resnico na mislih, ako nam je res mar organizmov naše ljubezni, in zato negujmo na sebi socialne čednosti!

Ali naj katero posebej imenujem? Bodi. Navedem zvestobo. Zvestobo moramo držati najvišjim idealom kakor tudi organizacijam. Naši organizmi niso sami sebi namen, marveč so v službi božjega kraljestva. Poznamo pa sovražnike božjega kraljestva: liberalce, socialiste in podobne. Kaj zahteva od sobratov v tem pogledu zvestoba, je odkritosrčnim preveč očitno, tako da ni treba o tem besedice več.

Včasi se pa tudi kazi popolnost naše ljubezni z baš nasprotno skrajnostjo: pretirana gorečnost za ideale nam navdihuje neko brezobzirno shematičnost, spričo katere gubimo smisel in spoštovanje za živo človeško osebnost. Na ljubo svojim načrtom bi ravnali z ljudmi kakor z mrtvimi liki na šahovnici. Ni pristna ljubezen taka. Božji duh se javlja v prizanesljivi obzirnosti do človeške osebe, in kjer tak duh veje, ga izpričuje tudi tako ravnanje.

Ni pa vsakdo za vsak organizem. Celó če kdo vsako svobodno organizacijo odklanja, utegne na svojem mestu dobro delati za božje kraljestvo. »Darovi so mnogoteri... Gospod pa je eden«. Tudi samotno stoječemu bratovsko ljubezen, tudi on je od naše družine!

Vendarle ostane organizirana ljubezen naše družine, ki je naš Zbor, naša posebna moč in uteha. In dika naša je organizirana ljubezen naših javnih naprav in ustanov, ki so braniki božjega kraljestva v domovini. Sobratje, kateri pri teh organizacijah odlično delujejo, nam morajo biti posebno dragi. Kdor pa tukaj ruši

in krivico dela, je škodljivec: on ni z nami in mi ne bodimo z njim!

Sobratje! Ne dajmo, da bi se vrnili v deželo časi, ko se je duhovščina cepila v osebno kultu kakih voditeljev z znamenitimi naslovi. Iskreno in zavedno se držimo svojih idealov in organizirane ljubezni.

lv. Rejec.

Naša velika dolžnost.

Pater Viktor Kopatin iz Jezusove družbe piše v aprilski številki »Glasnika presv. Srca Jezusovega« o širjenju dobrega tiska. Takole pravi: **ODLOČIL NO BOJIŠČE KRISTUSOVE IN LUCIFERJEVE VOJSKE JE DANES V TISKU.** Lucifer je pravočasno zapazil brezmejno čitaželjnost novodobnih množic in je izbral svoji armadi za glavno bojišče — časopisje in knjige. Tu si je postavil svoj prestol, od tu pošilja po svojih pomagačih dan za dnem množicam hrano in jim vceplja kriva načela mišljenja in delovanja.

Dve taktiki.

Katoliški veri nasprotno časopisje se deli po taktiki v odkrito in zahrbtno časopisje. Prve taktike, to je odkritega napadanja Cerkve, vere, verskih in moralnih načel, demoraliziranja ljudstva po svinjepisnih romanih, te taktike se drže dnevnik Jutro, Narod, tednik Domovina in mnogi drugi.

Druge taktike, to je rafiniranega skrievanja pravih namenov, počasnega, a izvrstno premišljenega razkristjanjevanja se drži takoimenovano edinjaško časopisje, kakor Edinost, Novice, Istarska Riječ, Naš glas, ter književno podjetje »Goriška Matica«.

Katera taktika je za nas bolj nevarna? Na prvo sodbo bi človek mislil, da je prva taktika za nas nevarnejša, toda to absolutno ni res. Experientia docet. Kjer koli nasprotniki odkrito nastopajo, tam se naše vrste takoj strnejo v krepko obrambo, noben pravi kristjan ne gre na

limanice. Druga taktika je neprimerno bolj nevarna, ker ljudi, ki niso bistrumani, vara, nekako uspeva, da se nevarnosti niti ne zavedajo.

Tak rafiniran tisk z drugo taktiko se laglje širi, ker od naše strani ni dovolj čuječnosti in odpora. To nas uči vsakdanja skušnja, zlasti se je to pokazalo pri Novicah, Goriški Matici in Istarski Riječi.

Kam pripelje človeka dolgoletno branje edinjaškega tiska, nam najbolje pričajo razkristjanjene župnije, ki so pod vplivom edinjaštva. Tako je neki sobrat iz tržaške okolice izpovedal, da v njegovi župniji opravi velikonočno dolžnost komaj 20 odstotkov moških.

Kaj takega se ne dogaja nikdar v farah, kjer je nasprotno časopisje odkrito protikatoliško.

Leon XIII. je rekel: »Slabi tisk je zrušil krščansko družbo v mnogih deželah.« In Pij X. je dejal nemškemu časnikarju: »Oh, časopisje! Še vedno ni pravega pojmovanja med nami, kolike važnosti je ta naprava. Ne verniki in ne duhovniki je ne upoštevajo tako kot bi jo morali. Večkrat slišim, kako ta ali oni starejši gospod toži, da je časopisje potrata in da moremo duše zveličati tudi brez časopisja. O da! V prejšnjih časih je pač šlo tudi brez časnikov.... Danes pa je dejstvo, da slabo časopisje kvari in zastruplja ljudstvo na debelo. KAJ NAM POMAGA ZIDATI CERKVE, PRIREJATI MISIJONE, USTANAVLJATI DOBRE ŠOLE; VSA VAŠA PRIZADEVANJA, VSE VAŠE NAPRAVE BODO ZASTONJ, ČE NE BOSTE ZNALI OBENEM UPORABLJATI NAPADALNEGA IN OBRAMBNEGA ČASOPISJA.«

Nasvet za prakso.

Dovolj teorije. Tisti sobratje, ki imajo dovolj bistrumja, da so že davno spoznali pomen tiska, bodo svoje delo za širjenje tiska pomnožili; tako tudi tisti, ki niso sicer sami zapopadli pomen tiska, a slušajo Cerkev in katoliške shode. Kaj pa za vse druge? Quid pro praxi? Pet nasvetov:

1. Zbornik naj večkrat piše o propagandi za dobri tisk.

2. Zbor svečnikov naj sestavlja statistiko dobrega in slabega tiska po duhovnijah.

3. Duhovnik naj iz prižnice kolikor mogoče malo napada slabi tisk. Veliko bolje storimo, ako vršimo pozitivno delo: širjenje dobrega tiska od hiše do hiše. Razvijaj o pravem času pravo propagando za naš tisk!

4. Ko je čas naročevanja na tisk, naj vsak sobrat opozori s prižnice na škodljivost slabega tiska, zato da bo imenoma nastopil zoper osebe, ki bi v fari nabirale naročnike na slabo časopisje ali slabe književne družbe in sicer je treba tu dotično robo imenovati. Marsikje si bo potem kak mož ali fant premislil, preden bo šel od hiše do hiše s polo za tisk, ki je načeloma naš nasprotnik.

5. V jeseni in proti novemu letu naj Zbornik prinese načrt za pridigo o tisku, zlasti z ozirom na praktično širjenje.

Pastoralni pomenki.

Unio apostolica saecularium sacerdotum.

IV.

Obljubil sem, da bom skušal razložiti razmerje med našo Sodalitas SS. Cordis in Unio Apostolica. Ker obljuba dolg dela, moram nekaj povedati, čeprav nič kaj ne vem.

Obe imata nekako isti namen, obe korakata po isti cesti. Da bi se mi duhovniki ne izgubili v posvetnem duhu, ko moramo med svetom živeti, nas hočeta Sodalitas in Unio združiti, nas postaviti pod zaščito Presvetega Srca in nas vneti za zvesto izpolnjevanje stanovskih dolžnosti. Unio nalaga nekaj več, pa tudi pomaga, da udje gotoveje drže pravila. Mesčni listek, s katerim se udan za dnem samega sebe kontrolira, konec meseca gre v pregled voditelju, ki ga vrne s po-

trebnimi opombami in navodili. Ta mesečni listek dviga Unio odločno nad Sodalitas.

Sodalitas je v ljubljanski škofiji vpeljana že nad 30 let, v goriški skoro 20. Od kedaj jo imajo na Koroškem, ne vem; v istrskih škofijah je blizu ni. Unio pa med nami šele kali, a kaže, da se bo dobro ukoreninila, kaker beremo o goričnem zrnju. (Cf. »Zbornik« na str. 51. in 52., kar piše Neascet.) Nastala bo kmalu potreba, da se bo razmerje med Sodalitas in Unio praktično moralo urediti. Menda ne bo narobe, če se bo dvignila Unio, Sodalitas bi jej pa dala podlago za posebna (škofijska) pravila. Sicer bo pa že Presveto Srce, ki je obema zavetnik, to razmerje dulciter et suaviter uredilo.

Pravzaprav sem imel namen, govoriti še o nekaterih dolžnostih naše Unije. Pa se mi zdi, da bomo brali pod zaglavjem »Domine, ad quem ibimus?« marsikaj boljše razloženo, nego bi bila povedala moja dolgočasnost.

Glavni namen mojega pisanja, da bi se namreč Unio širila, se že veselo dosega, kaker priča Neascetov sestavek v Zborniku »Servas ordinem...« Kapelan je pridobil župnika, župnik Neasceta, in župnik bo tudi v »Zborniku« pisal bodrilno besedo za »Unijo«. Zato jaz lahko sklenem.

Bodita mi dovoljeni še dve opazki! Msgr. Arko je v marčevem Zborniku nekajkrat zapisal Unio apostolica, kjer bi bil moral reči Družba duhovnikov častivcev. Glasilo te družbe, katera nalaga eno uro adoracije na teden, je SS. Eucharistia v raznih jezikih. Pred vojsko je izhajalo tudi v hrv. in slov. jeziku na Krku. Kedaj in zakaj je prenehalo, jaz niti ne vem. Da je zamrlo (isto velja o prenehanju Duhovnega Pastirja), je za nas seveda testimonium paupertatis.

Tu pomoto sem omenil zato, da ne bo kdo zamenjaval obeh ustanov. Neascet menda že ni opazil te pomote.

Tudi za drugo opazko mi je dal povod Neascet, ki piše: Doktrinarec Dom. Janež pa me počasi vpeljuje v duha Unije. Te besede jaz tako razumem, da misli

Neascet, da so sestavčki o Uniji v letošnjem Zborniku iz peresa župnika Janeža. Prepričan sem, da bi g. Janež kot dolgoleten ud in sedaj kot voditelj Unije o njej vse boljše pisal, nego sem zmoget jaz siromak. Želim pa, da bi uprav moje suho doktrinarstvo nagnilo mnogo so-bratov, da bi si oskrbeli pravila Unije, se vanje poglobili, k Uniji pristopili in njena pravila zvesto držali. To Bog daj!

Intenzivna moderna pastorcija.

Dragi gospod urednik! Zdaj, ko ste me izzvali iz moje osamelosti, glejte, kako se me boste znebili! Sami ste krivi, če se Vam spet oglašam.*) V februarški številki »Zbornika« pišete, da se jaz trudim prepričati kranjsko duhovščino, da Slovenci niso najbolj praktično veren narod, kakor vlada mnenje na Slovenskem. Pravite, da imam prav. Dostavljamte pa, da se vsi skupaj ne moremo dobro razumeti, ker da je med Nemci podlaga verskemu življenju verska šola, kakršne na Slovenskem ni. Tudi jaz Vam, kakor Vi meni, priznavam, da imate prav. Verska šola je v resnici na Nemškem najkrepkejši steber Cerkve. Če pa hočete vedeti vso resnico, Vam povem, da imajo Nemci še dve ugodnosti, ki pospešujeta versko življenje, katerih na Slovenskem ni. To je konkurenca s protestanti in slavne tradicije bivšega kulturnega boja. Sedanji rod kulturnega boja več ne pozna, pozabil ga je že, a njegove blagodejne posledice se še čutijo. — To so torej trije veliki momenti, ki zelo ugodno vplivajo na razvoj verskega življenja v Nemčiji. Teh ugodnosti na Slovenskem ni. In gotovo je to velik vzrok, ako je katoliško prepričanje v našem

*) Veseli me, da sem s svojo nedolžno opombo, na katero se gospod pisec ozira, pridobil za list njegovo pero, prevsem pa današnji dopis. Zagotavljam Vas, da imate vrata »Zbornikova« na stečaj odprta.

ljudstvu bolj medlo in versko življenje ni na najvišji stopinji.

Po drugi strani pa ima katoličanstvo v Nemčiji sebi nasproti take in tolike sile, da jih pa na Slovenskem spet ni. Poglejmo malo! 1. Kakor protestantizem na eni strani katoličane spodbada k konkurenci, tako pa na drugi strani vpliva silno škodljivo, tako da je od njega škoda najbrž večja kakor dobiček. Karitativno se pač protestantje močno udejstvujejo, pravo versko življenje pa je med njimi zelo mlačno, hodijo malo v cerkev, kar na mlačne katoličane slabo vpliva; ker oni ne hodijo, pa še ti ne gredo. Kajti po mešano je vse; skoro v vsaki, vsaj delavski, hiši stanujejo katoličani in protestantje skupaj. Najnesrečnejša posledica tega sožitja pa so mešani zakoni, ki so za katoliško cerkev na Nemškem največja škoda in za duhovnike največja nadloga. Veseli ste lahko, da tega nimate! — 2. So pa že vnanje okoliščine same verskemu življenju na Nemškem silno neugodne. Mislim namreč velika mesta mesta in industrijo. Slovenci smo vendar še po večini kmetijski narod, na Nemškem pa je naprimer v Porenju (Rheinprovinz), ki šteje menda 8 milijonov prebivalcev, kakor sem nekje bral, samo še 17, danes morda že le samo 15% poljedelskega prebivalstva; vse drugo je mesto in industrija. Kolinska škofija šteje sama 9 velemest z nad 100.000, 3 med njimi (Köln, Düsseldorf, Essen) z nad pol milijona prebivalci. Da je v takih razmerah malo težje pastirovati kakor v kaki gorski vasi, to si lahko mislite. Poglejte samo na vaš Trst! — 3. Poleg te naravne ogromne težkoče so pa še druge pozitivne nasprotne sile: pojavi modernega brezverstva in modernega življenja sploh. Tu imate socializem, komunizem, freidenkerstvo, različne sekte (otroci protestantizma, ki delujejo z neugnano živahnostjo); dalje pretirani šport, ki moti posvečevanje Gospodnjih dni, nenravna moda, kino, teater, šund-literatura, alkoholizem itd. itd. Vsega tega tudi na Nemškem ne manjka, kajti Nemčija stoji sredi Evrope, in ti pojavi (razen če izvzamemo sekte) so danes po vsem civiliziranem

svetu doma, tam pa kjer so mase ljudstva tako nakopičene kakor tukaj, še v večji meri. — Z vsemi temi številnimi in silnimi nasprotnimi silami se ima boriti Cerkev v Nemčiji.

Zato pa tudi v Nemčiji med katoličani ni vse samo zlato. Bil bi tudi čudež, ko bi bilo. Toda kar sem jaz trdil in še trdim, je to, da se je čuditi, da je pri teh razmerah vendar toliko dobro. Že prvo leto, ko sem bil tukaj, sem rekel duhovnikom: »Ko bi se vi toliko ne trudili kakor se, bi bilo tu vse brezverno.« Da pa je tako, temu je vzrok to, kar je zapisano na čelu temu sestavku, namreč intenzivna moderna pastoracija.

Ker vsi gospodje najbrž niste brali onega mojega popisa v »Vzajemnosti«, ki sem ga že zadnjič omenil: »Germania et Hollandia docent«, Vam, če Vas zanima, lahko tukaj malo opišem nekatere strani pastirovanja v Nemčiji. V »Vzajemnosti« sem pisal, potem ko sem prvič Nemčijo videl; zdaj pa bivam tukaj že tretje leto, torej toliko bolj poznam vse dobre in slabe strani življenja v Nemčiji.

1. Ministranti.

Začnimo pri mladini! Najprej z ministranti. Majhna stvar, a značilna. Kdor pride tukaj v cerkev, bo takoj opazil velik razloček, ki je pri mašnih strežnikih na Nemškem in na Slovenskem ali kje drugod. Marsikje so ministranti pravi poredneži. Strežejo k maši kakor najemniki samo za denar, in se tudi vedejo in molijo temu primerno; samo toliko, da je. Na Nemškem je ministrantska služba častna; izberejo se za to le najboljše fantiči. — »Jaz bom pa postal Messdiener,« mi pove kak tak fantič kot nekaj prav posebnega. In ne samo dva ali štiri ministrante ima cerkev, prav za silo, ampak celo krdelo. Če ste dobili »Bogoljuba«, ste jih videli naslikane nad 40 pri eni sami cerkvi na Nemškem. Nekatere jih imajo še po več. Vsi ti nastopijo ob posebno slovesnih opravilih, drugokrat pa se vrstijo v svoji službi in si zato štejejo v čast in veselje, kadar pridejo na vrsto. Pa so tudi lepo

izučeni in disciplinirani. Molitvice zna vsak dovršeno in vede se dostojno in po božno. Imajo celó svojo organizacijo. Njih patron je sv. Jan. Berchmanns. Pred in po maši molijo pred njegovo podobno kleče pripravljavno in zahvalno molitev. Takoj po končani maši pa pokleknejo v zakristiji pred mašnika, ki jim po končanem lavabo da blagoslov. — Pri vsaki cerkvi ima en gospod skrb za ministrante, ki ima večkrat z njimi primerne vaje v cerkvi. — Imajo celó svoj časnik, »Das Altarglöcklein«. Tega vi ne boste imeli. Vaše »Jaselce« so za otroke tako pripravne in primerne, da si kaj boljšega ni mogoče želeli. Poznam jih odtod, ker sem jih dobil od urednika »Zbornika« za svoj članek o izseljencih v nagrado. Da bi jih imel vsak otrok pri vas!

2. Skrb za šolsko mladino.

Glede šole je na Nemškem duhovniškom zelo olajšano s tem, ker jim učitelji veliko pomagajo pri pouku krščanskega nauka. Saj je pa tudi potrebno, ker bi duhovniki sami ne zmogli po 5 ur veronauka na teden v vsakem razredu; šola pa je osemrazredna. Da si poleg rednega veronauka duhovniki za mladino veliko prizadevajo, pričajo sledeča dejstva: Šolska maša je vsak dan, ne strogo obvezna; pri maši otroci vsak dan glasno molijo in pojejo. Spoved za otroke je redno vsak mesec. Spovedujejo jih popoldne od 3. ure dalje; vsako soboto eno četrtino vseh. Tisti oddelek, ki se ima popoldne spovedati, dopoldne po končani šoli v cerkvi en duhovnik za spoved pripravljaja. — Posebno skrbna je priprava za prvo sv. obhajilo; traja navadno od Septuagesime do bele nedelje in sicer po tri ure na teden. V tem času obišče katehet na domu vse otroke, oziroma njih starše. Revni otroci dobijo novo obleko zastonj. Tiste dni pred prvim sv. obhajilom imajo otroci duhovne vaje. Prvo sv. obhajilo je vselej na nedeljo, navadno na belo, sem pa tje pa tudi pozneje; obhaja se z vso slovesnostjo. V sprevedu iz šole v cerkev spremlja pevski zbor, (vsi možki v cilindrih), otroke v cerkev in za-

stave vihrajo po cestah. Otroci pristopijo k obhajilni mizi v najvzornejšem redu. Z njimi prejme sv. obhajilo vse učiteljstvo z zgledno pobožnim vedenjem. Enako tudi starši vseh otrok, če jih je le mogoče za to dobiti. — Pred odpustom iz šole imajo otroci zopet duhovne vaje, dečki posebej, deklice posebej. Razen tega dobivajo zadnje leto še poseben časnik, dečki »Am Scheidewege«, deklice »Ins Leben hinaus«, in zadnje mesece imajo še poseben »Entlassungsunterricht«. — Iz tega razvidite, gospodje, kako skrbno duhovniki pripravljajo mladino na življenje. Poudariti pa moram, da je ta skrbna priprava tudi potrebna, ker so nevarnosti za mladino v tukajšnjih okoliščinah vse drugačne kakor na deželi. Lahko pa tudi presodite, vkoliko je ta priprava odvisna od verske šole, vkoliko pa je mogoča tudi brez verske šole, oziroma vkoliko bi se mogla vršiti tudi kje drugod, naprimer na Primorskem...

3. Verska organizacija.

Da so Nemci dobri organizatorji, to je menda znano. In ta organizatorni talent pridno porabljajo tudi na verskem polju. Duhovniki včasih sami pravijo, da je društev že preveč, vodijo jih pa le; ko bi se ne izplačalo, bi jih ne vodili. — Kaka društva torej imajo? Za vse različne stanove. Omenim samo nekatere: Kolpingova rokodelska društva, kakršno je v vsakem večjem kraju. Katoliška trgovska društva, v katerih je organizirana v celi Nemčiji okrog 40.000 trgovcev. Katoliška uradna društva. Posebej pa še društva katoliških akademikov (t. j. akademično izobraženih), katerih je skupaj kakih 20.000. Da se skrbi za vse stanove, o tem pričajo na primer društva katoliških hotelskih in gostilniških uslužbencev. — Toda vse, kar tukaj naštevam, za vas, gospodje, nima veliko praktičnega pomena, ker je vse to pri vas nemogoče, razen po mestih, katerih pa nimate veliko. Kar je za vas bolj praktično vedeti, je pa tole: predvsem so po vseh župnijah društva za vse štiri stanove: fanti, dekleta, moške in žene. Jünglingsverein, Jungfrauenverein, Männerverein,

Mütterverein. Vsa ta društva nosijo pri-
devek »katoliški« (katholischer Jün-
glingsverein). Večinoma so vsa ta dru-
štva ali družbe Marijine kongregacije,
vsaj one za mladino, dasi se s tem ime-
nom navadno ne imenujejo. Pri vseh pa
je pravilo: mesečno sv. obhajilo. To je pri
Nemcih zdaj norma. O tem sem že pre-
cej pisal v »Bogoljubu«, morda ste tam
brali. Mesečno sv. obhajilo, to povdarja-
jo duhovniki vedno in vedno; večkrat
dostavljajo še: najmanj mesečno obha-
jilo! In te štiri stanovske družbe največ
pripomorejo, da se to pravilo ali navodi-
lo duhovnikov res izpolnuje, tako da se
mesečno obhajilo ne zdi ljudem več kaj
nenavadnega, ampak nekaj samo po sebi
umljivega, normalnega. Zato sem v »Bo-
goljubu« rekel, da bi si prav kaj takega
želel na Slovenskem: take stanovske
družbe, ki naj bi polagoma dvignile ver-
sko življenje, zlasti pogosto prejemanje
sv. zakramentov. Seveda, če boste gospo-
dje s tem poskusili, ne vem, kako se vam
bo godilo, kajti pri nas je to nekaj nena-
vadnega, posebno za moške. Vendar
stremeti bi bilo potrebno za tem idea-
lom. V tolažbo in spodbudo Vam povem,
da tudi na Nemškem ni bilo vedno tako,
kakor je zdaj, ampak zelo drugače. Pred
sto leti je bilo versko življenje tukaj
močno zanemarjeno. Potem se je začelo
dvigati. Največ je seveda k temu pripo-
mogel kulturni boj. In sicer se je to za-
čelo že, če se ne motim, leta 1843, ko je
pruska vlada odstavila kolinskega nad-
škofa Droste-Vischeringa. Takrat je za-
vršalo po celi Nemčiji in katoličane spravi-
lo pokonci. Še hujše je bilo potem od
1870 dalje. Zgodovina kulturnega boja je
zelo zanimiva. Največ so trpeli škofje,
kajti strele udarjajo v najvišje vrhove.
Bral sem dve monografiji: o paderborn-
skem škofu Konradu Martinu, ki je v
pregnanstvu umrl in münsterskem Ber-
nardu Krinkmannu, ki se je po kakih 12
letih iz pregnanstva vrnil. Ta zadnja je
izredno zanimivo pisana. Poslal sem jo
lani za pirhe ljubljanskemu gospodu kne-
zoškofu. In dalje, ko to pišem, mi je pri-
šla misel, da bi jo poslal tudi Vašemu
prevzvišenemu metropolitu.

Kulturni boj je dvignil katoliške Nem-
ce k novemu življenju. A ne samo kultur-
nemu boju je pripisovati napredek ver-
skega življenja, marveč tudi delavnosti
duhovščine. Še pred par desetletji na
Nemškem ni bilo tako, kakor je danes;
takrat so dobri kristjani prejeli za-
kramente po štirikrat na leto; pogostno
prejemanje se je pričelo šele po obhajil-
nem dekretu Pija X. Iz tega se sme skle-
pati, da je morda vendar mogoče versko
življenje dvigniti na tako visoko stopi-
njo še kje drugod, — četudi nimajo kul-
turnega boja.

Glede nemških katoliških organizacij,
naj dodam še tole opazko: Organizacija
je enotna. Ne poznajo posebnih verskih
in posebnih prosvetnih organizacij. In ta
enotnost je meni vzor. Na Slovenskem se
je razvila dvojna paralelna organizacija:
verska posebej, prosvetna posebej. Jasno
je, da je delo lažje če je organizacija eno-
tna, in ne more priti do kaknega medse-
bojnega ribanja; ni treba ugibati, kateri
vrsti organizacije naj se da prednost, ka-
tera naj se bolj goji in pospešuje, katera
manj. Vse stremi samo za enim ciljem.
Med Slovenci se zelo veliko govori o
»prosveti«, na Nemškem pa nič. Vse te
družbe ali društva so verska ali cerkvena.
Njih glavni, bolje rečeno: edini namen
je krščansko življenje društvenikov. Vse
drugo: takozvana prosveta, zabava itd.
je le v službi tega velikega namena. Du-
hovnik, ki dela v društvu, ima to za svo-
jo strogo dušnopastirsko dolžnost in dela
res vse z edinim tem namenom: versko
življenje dvigniti in ohraniti, duše reše-
vati. V tem vidim znatno razliko med
nemškimi in slovenskimi katoliškimi or-
ganizacijami in znatno prednost nemških
pred slovenskimi. Morda ta moja sodba
kateremu izmed gospodov ne bo všeč.
Saj ima lahko svojo sodbo. A meni bodi
dovoljeno povedati svojo. Meni se zdi,
ne da bi hotel kaj žaliti, da se mi malo
preveč mudimo s posvetnimi opravki in
da bi bil ob istem trudu uspeh večji, ko
bi se vse delalo bolj v smeri na versko
plat — ne, da bi pri tem seveda zanemar-
jali posvetno, v kolikor je potrebno v do-
sego duhovnih ciljev. — Še eno vpraša-

nje, katero smo doma že tudi večkrat razpravljali: Organizacija za maso — ali za elito? Nemci pravijo: Za maso in za elito! V organizacije dobiti kolikor moč goče mnogo ljudi, a boljše člane izšolati posebej za apostole med drugimi.

Ta nemška katoliška organizacija, smem reči, je poleg verske šole drugi glavni steber verskega življenja na Nemškem. In če verske šole ne moremo dobiti, v organizaciji bi Slovenci mogli in smeli posnemati Nemce.

4. Izredno dušno pastirovanje.

Tega izrednega je na Nemškem izredno veliko. Mislim namreč na misijone, duhovne vaje in ne vem kako se še vse to imenuje. Časih pravijo »Religiöse Woche«, drugo zopet imenujejo »Einkehrtage« ali »Einkehrsonntage«. Misijoni trajajo navadno po 14 dni: prvi teden za ženske, drugi teden za moške; še prej pa par dni za otroke, da ti potem na starše vplivajo, da se misijona udeležijo. Seveda so vse župnije tukaj v industriji velike. In dasi so cerkve polne, je le dosti takih, ki v cerkev ne hodijo in jih je treba šele skušati v cerkev spraviti. Po malih kmetskih farah seveda niso potrebni 14 ali 17dnevni misijoni. »Religiöse Woche« se loči od misijona, in »Einkehrtagi« se ločijo od duhovnih vaj. Vsega tega je tukaj zelo veliko. V naši župniji je skoro vsak mesec kak pater za kako posebno pobožnost. Zdaj za en stan, zdaj za drugi. Na Primorskem imate za vse to premalo redovnikov. Za celo slovensko Primorje — lazaristi na mirenškem Gradu edini misijonarji! Kako morejo vsemu kaj? Na Nemškem je pa teh častitih mož več. Posebno zdaj po vojski, ko je katoliška cerkev dobila popolno prostost, se redovniki in redovnice množijo, tako da imajo protestanti strašen strah pred njimi. — Razen teh izrednih pobožnosti na posameznih župnijah so pa v novjšem času na plan stopile zaključene duhovne vaje po »domovih duhovnih vaj«. Nastala je cela »Exerzitienbewegung«. In ti domovi rastejo kakor gobe po dežju. Vsaka škofija jih

ima že po več. Koliko kaj jih imate na Primorskem, če smem vprašati?... Toda Nemci so praktični. Ne samo po naš lašč za to zidanih domovih imajo duhovne vaje, ampak — kako bi rekel? — vsak kotiček, če tudi ni povsem pripraven za to, porabijo v ta namen: samostane, sirotišnice in druge dobrodnele zavode. Na Sveti gori in Kostanjevici bi Nemci takoj začeli z duhovnimi vajami. In morda bi še kak drugi kotiček dobili za to. — Pa tudi Nemci večinoma ne gredo radi sami od sebe v duhovne vaje; ali še nimajo razumevanja za to, ali pa ne časa in denarja. Zato pa se je razvila velika agitacija za duhovne vaje. Po vseh cerkvenih vratih je nabito, kdaj in kje so za kak stan duhovne vaje. Duhovniki jih priporočajo na prižnicah, agitirajo zanje po društvih in po hišah. Vsaka škofija ima svoj poseben odbor in poseben časnik za to. In vsaka dekanijska posebnega pospeševalca. Vsaka župnija mora ob koncu leta naznaniti škofiji število udeležencev duhovnih vaj. Za bivše eksercitantse se napravljajo posebni »Einkehrsonntagi« in se izdaja poseben listič, da se ohranijo v gorečnosti. Duhovniki sami za sebe pa nimajo duhovnih vaj le po 3 dni, ampak večinoma po 5, celo po 8, da, izredno celo po 30 dni; delajo jih največ po raznih velikih samostanih.

Tako vidite, dragi moj gospod urednik, je sicer popolnoma res, kar vi pravite, da je verska šola na Nemškem glavni temelj verskega življenja; toda verska šola vendar še ne stori vsega, marveč se tukaj tudi intenzivno dela, da se vera ohrani in versko življenje oživlja.

Še eno lepo navado nemške duhovščine naj, govoreč o izrednih pobožnostih, omenim. Namreč to, da si radi med seboj pomagajo. Sploh se jako radi sestajajo. Ker so naselbine tako goste, bivajo razmeroma blizu skupaj, kraji pa so vsi prepleteni z železnicami in tramvaji. Navadno imajo sobratje enega okrožja svoj »konveniat« vsak teden in sicer zvečer; ponekod celo po dvakrat na teden. V potrebi pa si radi pridejo na pomoč. Tako n. pr. ima eden postno pridigo v drugi župniji in vice versa. Enako si hodijo

pomagat za spoved; ob kaki izredni priliki spovedujejo le tuji. Tudi duhovne vaje hodijo imet iz župnije v župnijo. Ta način medsebojne pomoči bi bil še posebej priporočljiv v takih krajih, kjer manjka redovnikov. Kajti vedno istega se ljudje naveličajo poslušati, in če si ob izredni priliki ni mogoče pomagati z redovnikom, se da pomagati z drugim duhovnikom, da je sprememba ter da je več privlačnosti in učinkovitosti.

5. Še druga izredna sredstva.

Moderna pastoraacija išče novih potov in sredstev, kako bi mogla vernike v do- brem ohraniti in še bolj: kako izgubljene nazaj pridobiti. Glavni vzrok, da so ljudje po mestih, industriji in drugod cerkvi tako odtujeni, je ta, ker nimajo stika z duhovnikom. Take župnije kakor sv. Anton Novi v Trstu, prosim vas, kje je mogoče, da bi duhovniki imeli kako živo zvezo z ljudstvom, masa ljudstva pa ž njimi?! Kako glede velikosti župnij delajo po nekod drugod, bom povedal proti koncu. Treba je zopet iskati in dobiti stik z ljudmi! Ljudje nas ne poznajo in mi ne njih, zato se ne razumemo in smo si tuji, mrzli. Moderna pastoraacija torej zahteva, da ljudi ne samo čakamo, ampak iščemo. Na Nemškem je predpisano, da mora duhovnik vsako leto vse družine v župniji obiskati. Duhovniki ene župnije si jo razdelijo po okrajih, pri skupnih sestankih si pa poročajo o svojih doživljajih, tako da vsi župnijo kolikor toliko poznajo. Imam precej veliko knjigo »Hausseelsorge und ihre modernen Hilfsmittel«. Spisal jo je P Chuala, oblat, moj dober znanec tukaj v bližini. On zahteva, da se tudi po deželi družine obiskujejo, in sicer tudi družine cerkvenih in duhovnikovih nasprotnikov. Duhovniki mi pripovedujejo, da skoro nikdar ne naletijo na kako surovost, in vendar obiskujejo tudi družine socialstov in komunistov. Če ti niso posebno prijazni, so večinoma vendar dostojni. — Ker Statutsa animarum po mestih in industriji ne morejo voditi, imajo mesto tega farne kartoteke. — Drugo sredstvo priti v stik

z ljudmi, ki v cerkev ne hodijo, so shodi s predavanji o verskih vprašanjih in diskusijami. Naslovi predavanja morajo biti zanimivi, n. pr. »Kdo more danes še verovati?« Če se tudi brezverci po takem predavanju brž ne spreobrnejo, se vendar mnogi pomisleki zoper Cerkev in vero pojasnijo in odpravijo. Če bi drugega uspeha s takimi shodi, posebno pa z obiski družin, ne bilo, je uspeh vsaj ta, da duhovnik ljudem ni tako tuj, da se ga ne bojijo in da ga pokličejo vsaj na zadnjo uro. Tukajšnji duhovniki mi zatrjujejo, da se le redko, redko kdo ne da za smrt prevideti, skoro nobenega ni. — Naj imenujem še par izrednih sredstev dušnega pastirovanja! Prvo so hišni misijoni. Misijonarji pridejo v faro in ostanejo tam 6 tednov, ali kakor dolgo je treba. A namesto da bi pridigovali v cerkvi, gredo po hišah, obiščejo vse družine in imajo z njimi razgovore, potem jih povabijo v kako posebno hišo k »predavanju« in namesto v cerkvi jim pridigajo tam v hiši. Po deželi taki misijoni pač niso potrebni, ker ljudje sami radi pridejo v cerkev, pač pa po mestih in delavskih kolonijah, kjer pridejo k misijonu v cerkev samo tisti, ki so verni. — Drugo izredno sredstvo so kratki misijoni ali evharistične tridnevniice za bolnike. Bolnike iz cele župnije, ki že po več let niso videli cerkve, z avtomobili zvoziijo v cerkev in imajo zanje tridnevno pobožnost. Da je to nekaj posebno ganljivega, je umljivo. A o tem mi menda ni treba obširneje pisati, saj upam, da ste že v majnikovi številki »Bogoljuba« brali ne samo popis, ampak videli tudi slike s takega bolniškega misijona. No, ali ni to moderno, in ali ni intenzivno? ...

6. Lajški apostolat.

Zasledil sem v »Zborniku«, da tudi vi že pišete o lajškem apostolatu. Da, povsod je potreben, tudi pri vas. V Nemčiji je posebno močno razvit. Pa o njem zopet ne bom tukaj veliko pisal, ker sem tudi pisal že v »Bogoljubu«. Kako je lajški apostolat tukaj na Nemškem razvezen, razvidite iz tega, da je o njem pisa-

nih že nad 60 knjig. Te knjige dobite naštete v precej obširni knjigi (ne knjižici) »Unser Laienapostolat in der Pfarrgemeinde in St. Michael in Berlin«. Torej cela knjiga o lajiškem apostolatu v eni sami župniji! Za gojitev lajiškega apostolata obstoji posebna organizacija »Freie Vereinigung für Seelsorgehilfe«; sedež ima v Freiburgu. Tam je tudi šola za lajiške apostole; manjše šole pa tudi po drugod. Bolj splošno šolanje lajiških apostolov pa so duhovne vaje. Lajiški apostoli so namreč dvoje vrste: Taki, ki jim je apostolat glavni in edini poklic, in taki, ki delajo to poleg svojega glavnega poklica. Prvi potrebujejo pravega šolanja, drugi ne tako. Vendar pa pravijo Nemci sami, da se mora lajiški apostolat še mnogo bolj razviti. Če bi se vi želeli o tem kaj natančneje informirati, vam lahko napišem pozneje posebno razpravo vico lajiškem apostolatu, ali kar mi je lažje: Pošljem Vam kako knjigo, iz katere lahko kaj povzamete o tem modernem sredstvu dušnega pastirovanja. *)

7. Karitativno delo.

Še mnogo bolj kakor lajiški apostolat, je na Nemškem v cvetu krščanska dobrodelnost. Oboje to dvoje je v medsebojni zvezi. Saj je apostolska šola in pa »Freie Vereinigung für Seelsorgehilfe« baš na sedežu »Caritasverband« für das katholische Deutschland, v Freiburgu. A karitas je starejša od apostolata. Karitativno delo je tako razpleteno, da bi bilo treba cele knjige, če bi je hoteli pregledati. Trierska škofija je sicer velika, šteje poldrug milijon duš, občudovanja vredno je pa tudi število karitativnih naprav v škofiji: 9 zavetišč za dekleta, 16 zavodov za pohabljenice, 22 zdravilišč za otroke, 30 okrevališč, 33 gospodinjskih šol, 58 sirotišnic, 100 bolnišnic, 114 hišalnic. Skupaj 382 dobrodelnih zavodov. Vse to so ne državni, deželni ali občinski zavodi, ampak zasebni katoliški. Vseh postelj v teh zavodih je 17.645; na tisoč

prebivalcev pride 12.6 postelj. In ti zavodi še zmerom rastejo.

S tem sem podal površno sliko pastoračije v Nemčiji. Izčrpna ni, a nekaj že pove. Marsikaka podrobnost bi bila še zanimiva. Meni je naprimer posebno všeč »Kirchenschweitzer«, ki ga tukaj vidim skoro v vsaki cerkvi. Mož, oblečen v rdečo halijo z visokim žezlom v roki, ki dela v nedeljo red po cerkvi. Brez hrupa, mirno in dostojanstveno. Ponekod mu pravijo tudi »Kirchenpolizei«. Tak policaj bi bil pa prav krvavo potreben tudi po slovenskih kmetskih farah, da bi delal red po cerkvi in okoli cerkve med fanti. Tu ne stoji med božjo službo nobeden zunaj cerkve. »Kirchenschweitzer« ima namreč za seboj tudi zaščito zakona. Kdor se mu ustavi, zapade kazni zaradi motenja božje službe.

8. Verske slike iz Holandije.

Preden sklenem, naj omenim s par besedami tudi Holandijo. Tam je versko življenje še dokaj lepše, kakor na Nemškem. V mestu Nymwegen na meji Nemčije — sedež katoliške univerze, rojstno mesto sv. Petra Kanizija — sem našel tudi enega goriškega rojaka — edinega, ki je tam — 25 letnega dobrega fanta, Alojzija Veluščka, doma iz soseščine Kanala. Dela kot zidarski pomočnik pri neki italijanski tvrdki. Ko sva se sešla, mi je rekel med drugim: »Tukaj so katoličani! Tam doli pri nas niso.« Jaz sem ga popravil: »No, tudi pri nas so, a tukaj so res še veliko boljše.«

Naj omenim samo par reči in navedem par številke, ki nam živo osvetljujejo, kakšen duh mora vladati med nizozemskimi katoličani. Tvorijo le tretjino prebivalstva v deželi ter štejejo dva in pol milijona duš. — 1. V tej razmeroma mali deželici je celih 35 zavodov za zunanje misijone. Ta mala katoliška Holandija ima sedaj 22 misijonskih škofov, 1260 misijonskih duhovnikov, 629 bratov in 1116 sester. Da pri tem tudi doma ne manjka duhovnikov, se razume. — 2. V mestu Venlo, tudi ob nemški meji, z 20 tisoči prebivalcev, so bili menda že vsi

*) Gospod pisec pozna urednika, zato se drznem prositi kar za oboje.

Urednik.

moški meščani pri duhovnih vajah. Mesto se je posvetilo Jezusovemu Srcu; sredi trga stoji njegov kip s podpisom: »Regi suo — cives«. — 3. V mestu Heerlen, središču premogovne industrije, koder bivajo tudi naši slovenski ljudje, mi je povedal g. dekan: Mesto je nastalo šele pred kratkim, ker je industrija še mlada. V 17 letih je bilo pozidanih v mestu 17 cerkvâ in kapel. Nobena župnija ne šteje 4000 duš. Od starih se odcepljajo vedno nove župnije. Če župnija postane prevelika, škof določi enega duhovnika: »Ustanovite tu novo župnijo in postavite novo cerkev! Kako boste naredili, ne vem, pa naredili boste.« In res naredijo. Nehote sem se pri tem zopet spomnil na sv. Antona Novega v Trstu, na to strašno gmajno kristjanov in poganov...

Sploh mi večkrat, ko tole gledam ali poslušam, uhajajo misli na domovino. Pa si mislim: »Kako bi se dalo to, kar tukaj vidim lepega, tja doli prenesti?... Kako bi se dalo versko življenje tam, kjer hira, poživiti in povdigniti,... Kaj bi bilo treba storiti? Niso povsod tla ugodna. Vendar z intenzivnim delom in pri mernimi, časovnim potrebam prikrojenimi sredstvi se vendar mnogo doseže, kakor zgled Nemčije jasno kaže.

Naj omenim še eno iz Holandije! V mesto Sittard sem naletel na samostan starih in vendar modernih redovnic. To so karmeličanke Srca Jezusovega. Ustanoviteljica še živi; je hči protestantskega superintendenta iz Berlina. Redovnice živijo karmeličansko-strogo, obenem pa vršijo pomožno pastirovanje: obiskujejo delavce po njih kolonijah, tudi naše slovenske, jim donašajo beriva, jih spravljajo v cerkev in k zakramentom, odpravljajo konkubinate itd. In med temi redovnicami sem našel tudi — Slovenke. Takrat sta bili tam dve; ena iz visokih hribov, fare poljske, blizu mojega rojstnega kraja. Kajne, kje vse dobim svoje rojake! Eno pa je predstojnica pred kratkim poslala v njih samostan v bližini Rima, da se nauči italijansko. Predstojnica misli namreč na Trst in bi rada tja poslala svoje sestre. Kako bi jih Trstu in okolici privoščil! V Nemčiji ima

že 12 samostanov, v Holandiji 6, v Ameriki 11, na Ogerskem 5. Kaj menite, ali bi jih v Trstu sprejeli?

Toda mojega pisanja je že preveč! Bojim se, da sem že nadležen in vsiljiv. Zato končam in vdano pozdravljam vseh 300 častitih naročnikov Vašega »Zbornika«!

Bottrop — Boy na Vestfalskem 13. IV.

Jan. Ev. Kalan.

Zapiski.

Dekanijska konferenca v Tomaju
se je vršila 29. aprila 1927. Navzoči člani iz Povirja, Tomaja, Sežane, Kazelj, Avbera, Dutovelj, Koprive. Najprej sta se rešili obe škofijski nalogi.

I. Pri prvi se je poudarila potreba, da bi se izdala majhna knjižica, ki naj bi vsebovala najpotrebnejše resnice sv. vere. To knjižico bi dal duhovnik, ko se zglaši za oklice, da se iz nje nauči za spraševanje.

II. Pri drugi točki o praktičnem pastirstvu so se sobratje enoglasno združili v misli, da je treba kar se da razširiti Jascelce, knjige Goriške Mohorjeve družbe ter sploh vse dobre časopise. S pozitivnim delom za dobri tisk naj se zatira slabi tisk in sploh tisti, ki ne priznava krščanskih načel. V jeseni treba povsod po tem pravcu delovati, da se čimbolj obranimo liberalne književne družbe.

III. Storil se je sklep, naprositi Zbor svečenikov sv. Pavla, naj bi v družbi z zvezo furlanskih sobratov na Trentinskem poslal vladi spomenico s prošnjo, naj bi vlada izplačevala duhovnikom kongruo v zlati valuti in ne papirni, kakor dosedaj. Ratio aequitatis: sedanja vladavina je od prejšnje prevzela vsa aktivna in pasiva. Ratio necessitatis: naše težko gmotno stanje. Tudi za upokojene sobrate.

Konferenca je odobrila korak gospoda dekana, ki se je na konferenci v Dragi v imenu tomajskega dekanata pridružil resoluciji, s katerim duhovščina protestira proti pisanju liberalnega tednika »No-

vic«, češ da se duhovščina ne strinja z Goriško Stražo in Malim listom v vprašanju plesov.

Končno smo vzeli pristrčno slovo od sosa brata kaplana Lojzeta Žgurja, ki je šel za eksposita v Podgrad. Kako primerno je bilo ob tej priliki branje Apostolskih del, XX. poglavje 13. do 38., je pričalo razpoloženje ginjenosti, ki je seglo vsem v srce.

Izjava.

Z ozirom na svoječasno pisanje »Novic«, češ da je večina duhovščine »proti goriškim hujskačem«, duhovščina sledečih dekanatov: Trnovo, Dolina, Jelšane, Hrušica in Tomaj, zbrana na konferenci »Sodalitatis ss. Cordis« v Hrušici dne 20. aprila 1927, oziroma na pastoralni konferenci v Dragi dne 21. aprila 1927; kakor tudi duhovščina dekanatov: Osp, Opčine in Krkavce — izjavlja:

1. da je solidarna s krščansko-socialno akcijo goriških sobratov za obnovo krščanskega življenja našega ljudstva v Italiji;

2. obsoja družinski list »Naš Glas«, z ozirom na dosedanje publikacije, ki — se zdi — nimajo drugega namena, nego da popolnoma otrujejo in ubijejo življenjske sile našega ljudstva;

3. sklene z vsemi močmi, ki so ji na razpolago, boj proti razširjanju tega lista in njemu podobnih nemoralnih publikacij.

Odgovori na vprašanja.

1. Obveznice vojnih posojil.

1. Obveznic vojnih posojil bivših a. o. državljanov ni Italija še priznala. Da li je primorana po senžermenski pogodbi ali ne, je odvisno od pravnega stališča velesil — zmagovalk. One imajo škarje in platno.

Po naših moralnih nazorih je sprejela Italija do bro in zlo, ko nas je vključila v svoje meje. Država ima nalogo, braniti pravice svojih državljanov nasproti prejšnjim in sedanjim upnikom, zato bi bilo pravično, da se vojna posojila vključijo v naš meravano pogodbo Nemške Avstrije in Ogrske.

Ta plat vprašanja je težka, zato sem se obrnil na g. poslanca Besednjaka, da poišče tozadevne informacije v Rimu.

2. Ali je upanje, da pospešimo vlivanje zvonov, ako izplačamo vojno posojilo?

Gotovo. — Obveznice vojnih posojil nimajo za sedaj v Italiji nobene vrednosti, dokler jih vlada ne prizna. — Pričakuje pa se, da mora priti ta zadeva v pretres in da se morda reši v pogodbi med Italijo ter Nemško Avstrijo in Ogrsko, ker je Italija sprejela obveznost ne samo, da plača vojno odškodnino, ampak tudi rekvizicije. — Vprašanje je, da li so vojna posojila tudi rekvizicije?

Ako hočete imeti kmalu zvonove, morate dostično svoto *vojnega posojila izplačati v gotovini*, ker se bodo operacije z vojnimi posojili pri pogodbah zavlekale ad calendae graecas.

2. Listine pri komisarijatu v Trevisu.

1. Ali se niso zgubili moji dokumenti?

Vaše listine se niso zgubile, dasi vam oni uradni potrjujejo, ampak, ker ste jih poslali preveč na enkrat za več cerkvâ, so jih uvrstili v mape, v katere ne spadajo, ker mešajo nova in stara krajevna imena. Komisarijat ima arhiv lepo urejen po abecednem redu župnij in po vsebini dopisov. Posebej stroke: zvonovi, premičnine, oltarji, stavbe. — Zato mora biti za vsak predmet poseben dopis in poseben dopis za vsako cerkev.

2. Zapisnik ene cerkve — pravijo — je neveljaven! Predragi sobrat! Ali imate Vi tiskarno doma, da tiskate obrazce doma in jih poljubno izpolnjujete in podpisujete? Zapisnik ima vendar datum, število in teža zvonov ter podpis častnika, ki je zvonove odvezel. — Take stvari nočejo le slepci tajiti!

Tudi če bi bila prvotno naznanjena teža zvonov manjša kot jo naznača zapisnik, se istovetnost (avtentičnost), zapisnika ne more tajiti. — Pogreška lahko tiči v tem, da naznanilec rekviriranih zvonov ni imel zapisnika pred seboj in se je zadovoljil z izjavo cerkvenih ključarjev ali drugih občinarjev, ki so včasih površni in pretirani.

Gledé kolavdacije in poročila denarja za kupljene zvonove, čitajte pazljivo »Zbornik«.

3. Kaj vam je napraviti, da dospete do zaželjenega cilja?

Osebná intervencija v Trevisu. — Jaz ne morem v tem oziru posredovati, ker nimam nobene mandata od višje cerkvene oblasti. — Kar delam, delam ex privata diligentia.

Potrebno pa bi bilo, da bi vsaka škofija imenovala svojega zastopnika za cerkveno vojno od-

škodnino. Na ta naslov naj bi se prizadete strani obračale za posredovanje. Koliko stroškov in pisarenja bi se tem potom prihranilo in hitreje prišlo do cilja, zna tisti, ki je to poskusil.

Zvonovi.

Komisarijat v Trvižu mi je odgovoril, da niso še preštudirali vprašanja vliivanja svojih zvonov. Nadaljna obvestila sledijo.

Vprašate, da li bi se dalo ustno morda kaj doseči, ko pismeno vse tako zavlačujejo?

1. *Ustno boste gotovo zadevo pospešili in tudi dosegli zaželeni cilj, kolikor se sklada z koristmi vliivanja zvonov.* — Komisarijat lahko zavlačuje oddajo vliivanja zvonov in sicer tudi v sporazumu z zvonolivarji, ki morajo kupovati surovine v inozemstvu po visokih cenah, ki jim jih država ne more plačevati (Sparsystem!) Težja vprašanja ni odvisna od komisarijata, ampak od valute lire v inozemstvu. Ker je naša valuta zdaj dobra, bo zadeva hitreje napredovala.

2. Broilovi povojni zvonovi niso vedno ugajali. Do sedaj se je kot najboljši vlivar izkazal *de Poli v Vidmu*, potem neka tverdka (stara) v *Bologni*, a zadnji čas v *Trstu Lapagna*, ki je vliil zvonove za Vrtojbo in so z njimi vsi zelo zadovoljni ter župnijo Miren, kjer se je eden oblikovno ponesrečil.

3. Kolavdatorja zvonov določi komisarijat sam in sicer za tehnično in glasbeno stran, proti kateremu ni ugovora. Mi lahko vzamemo svojega kolavdatorja, ki za nas strokovno določi, da li je zvonilo dobro ali slabo uglašeno, vliito in obeseno, toda meritorno nima nobenega vpliva!

Fr. Švara.

Poglavje o prihrankih.

Ta ali oni sobrat ima kaj prihrankov. Morda ti je nekoliko nerodno, da bi jih imel naložene pri domači posojilnici. Saj res ni treba, da bi čeprav samo člani načelstva vedeli, kaj in koliko imaš. A na noben način ne moremo odobravati, da svoj denar izročiš zavodom, ki so našemu ljudstvu in naši krščanski stvari tuji, ali so se odtujili, ali so nam še celo sovražni. To je gotovo tudi neka cooperatio ad malum. Na drugi strani pa smo dolžni pozitivno podpirati našo stvar, naše ustanove!

Denar, ki si ga zaslužil med našim ljudstvom, naj služi zopet le našemu ljudstvu. Varnost je večja kot drugod, če pa gledaš na obresti, moraš priznati, da imaš lahko iste pri nas kot drugod.

Kaj še ne veš, da sprejema naša goriška Zadruga zveza tudi hranilne vloge?

Naše zadrugništvo vrši važno nalogo, da brani kmečke domove, ki so gospodarsko ogroženi in tako indirektno ohranja družinske enote zdrave. Tudi tu velja, da navidezno čisto materijalne zadeve spremenimo v sredstva za dušni blagor.

Nabiralnik za misijone.

Zelo priprost, nevsiljiv, pa preizkušen način nabiranja prispevkov za misijone je v tem, da naročiš iz Rima (23) Sodalizio di S. Pietro Claver, Via dell' Olmata 16, brezplačno nabiralnik z malim črnem na vrhu, ki se za vsak dar prikloni z glavo. Postaviš ga v svoji pisarni na vidnem kraju. Otroci bodo kmalu zvedeli za čudno prikazen in bodo prihajali izkušat zamorčevo hvalozvočno. Pa tudi veliki ne bodo odmanjkali. Mnogokrat n. pr. ni kaj računati ljudem za razne male izpiske, to jim pa vendar ni težko reči, naj dajo pa za misijone kaj, če hočejo. Gotovo bo koncem leta notri najmanj 100—200 L. In če bi več duhovnikov tako naredilo, računajte, koliko bi se nabralo. Eno je gotovo. Če bi ta predlog našel odziv, bi se letno zbrale precejšnje svote za misijone, ki bi se drugače gotovo ne.

V. Kos.

»Na obranu čestitih svetih običajev«.

Pod tem naslovom je izdal škof krški mil. g. dr. J. Srebrnič posebno poslanico vernikom krške škofije. V nji je vladika podčrtal in razložil stališče Cerkve glede nprstvenih pojavov, bi se v naših krajih posebno širijo: nepristojna ženska nečest, moderni plesi, skupno kopanje moških in ženskih v kopališčnih krajih. Poslanica je zelo zanimiva in prinaša vrsto učinkovitih argumentov ter omenja tudi glede teh vprašanj nastope katoliškega episkopata v Evropi. Poslanica je izšla v obliki knjižice na 24 straneh. Stane 2 dinarja in se naroča pri škofijskem ordinarijatu v Krku.

Razpust kat. telovadne organizacije v Italiji.

List »Corriere della Sera« je priobčil vest, da se je Kat. telovadna organizacija v Italiji (F. A. S. C. I.) razpustila in članom dala na izbiro, da stopijo med avangardiste. Lanskega leta je še ta organizacija vabila vse kat. telovadne organizacije na svetovni telovadni nastop v Rim — le to se pa že ni več.

Litanije.

Pri nas je navada, da poje ljudstvo litanije, dočim jih duhovnik recitira, ponekod urno zmrma. Kakor je ljudsko petje hvalevredno, vendar mora biti tako, da ne žali ušes. Mislamo na one gramo-fonske, poskočne litanije, pri katerih se udiha navzkriž brez ozira na vsebino kaj šele na posamezne besede.

Kdor posluša litanije, kakor jih pojejo ponekod, mora postati nevoljen. Sobratje naj se spomnijo le na naslednje »spake«: »Mati svetega véselja«, sluša litanije, kakor jih pojejo ponekod, mora postati nevoljen. Sobratje naj se spomnijo le na naslednje »spake«: »Mati svetega véselja«, Mati Kristus ova, Králjica dévic, Kraljica brezmadeža spočeta (sine labe *originali* concepta), Kraljica rožnega venca (*sacratissimi* Rosarii) itd. Na ljubo tekoči melodiji se požira, ščipa, napačno poudarja itd. Kjer duhovnik ne zna peti, naj bo! Če je pa duhovnik pevec, se ne primeroma lepše sliši, da poje sam in mu pevci odgovarjajo. Da bi bilo to petje dolgočasno? Ne! le, da je liturgično pravilneje (prosi za nas!), temveč tudi bolj veličastno je. Če se pa že kje ne morejo ločiti od »lajne«, naj pazijo vsaj na pravilne poudarke!

Musicus.

Naš mladinski list.

Z veseljem smo čitali v zadnjem »Zborniku« članek sobrata župnika Rejca, ki je opozoril duhovščino na izredno važno delovanje Prosvetne zveze. Vkljub zaslužnemu delu ni dobila ta organizacija doslej nobene javne pohvale, dasi ji gredo velike zasluge za načelno in obnoviteljsko delo v povojni dobi. Sobratje na deželi se dobro zavedamo, kaj pomeni dandanes katoliško društvo tudi v pastoralnem oziru in zato nas je članek sobr. Rejca izredno razveselil in se mu pridružujemo.

Nekaj drugega nas je pa iznenadilo! Na platnicah zadnje številke »Čolniča« čitamo, da je ta naš edini mladinski list v težkih finančnih stiskah in da je njegov obstoj ogrožen. Sobratje! Kdor objektivno sodi, bo priznal, da bi brez »Čolniča« nastala v našem prosvetno-vzgojnem delu nenadomestljiva vrzel. Nasprotniki so vrgli med ljudi list »Naš glas«. Vkljub številnim listom si je ta list znal s pikantno pornografično vsebino dobiti pot tudi v skrite vasi. Kako kriči vse po dobrem čitvu za mladino! In takega nam prinaša »Naš Čolnič«. — Res je, da imamo v

vasi že precej listov, a topla beseda duhovnikov bo marsikaj zaleгла. Poznam sobrata, ki je časopisje v svoji duhovniji uredil tako, da je izmenoma polovica deklet bila naročena eno leto na »Bogoljub«, druga na »Čolnič«. Oboje so dekleta zelo rada čitala. Zakaj bi te metode ne uvedli povsod? Nikar ne pustimo, da bi zgledni družinski list »Čolnič« trpel škodo! — Na idrijski konferenci so sobratje darovali za »Čolnič« 120 lir. Vivant sequentes!

Foraneus.

V zameno.

Župni urad v Avberu je dal vezati vse letnike Curiae episcopalis od 1865. do letnika 1926. Pri tem je imel duplikat letnikov 1872., 1873. in 1874. Kdor bi želel imeti te tri letnike, naj se z dopisnico zglesi. Avberski župni urad jih odstopi proti drugim knjigam, zlasti starim časopisom. (Alber di Sesana, p. Tomadio, Prov. Trieste).

»Jaselce«.

»Jaselce« so se priljubile in dobro razširile. Uprava »Jaslic« pa toži, da ne prejema naročnin. 72 gg. poverjenikov ni poslalo še prav nič. Prosimo, da bi gg. poverjeniki doposlali nabrano naročnino na naslov: Katoliška tiskarna, Gorica, Riva Piazzutta 18.

Ljudsko petje.

Za ljudsko petje se je zavzela »Civiltà cattolica«, ki močno odsvita želje Vatikana. Revija poroča, da je mons. Rodolfi v Vičenci otvoril orglarsko šolo, iz katere naj izidejo organisti, ki bodo reformirali in dvignili cerkveno petje. List to novo ustanovo toplo pozdravlja in jo stavi v zgledovanje. Na ta način se bo tudi ljudsko petje dvignilo in posplošilo. Tudi mi se držimo tega: Brez izšolanih organistov ne bo šlo.

Za ljudsko petje nudi lepo priložnost šmarnična pobožnost. Treba je izučiti jedro dobrih pevcov in jih postaviti v cerkev kar med ljudi. Tam naj pojo stare, lepe, znane majniške pesmi. Važno je tudi izučiti šolske otroke, da prepevajo pri šmarnicah. Prvi teden v maju bo še težko šlo, a v drugi polovici maja bo pela bilo količkarj pripravljen. Seveda ne gre, da bi pesmi vedno menjali. Šest pesmi za cel maj je dovolj. Tako mislim jaz, ki v cerkvi ne želim imeti koncertne dvorane, ampak ubrano skupno molitev.

Izdajatelj: Zbor svečnikov sv. Pavla.
Oblastvom odgovarja: Stanko Stanič.
Tiska: Katoliška tiskarna v Gorici.

JOSIPINA PODGORNIK
RESTAVRACIJA CENTRAL
v GORICI, CORSO VERDI 32
Se priporoča p. t. rojakom. — — —

Andrej Mavrič
Gorica, Gosposka ulica št. 3

Bogata izbira domačega in inozemskega sukna. — Velika izbira kožuhovin. Lastna krojačnica moških in ženskih oblek.

Naša zavarovalnica **L' Union**
se nahaja v Gorici
ulica Barzellini 2.
A. RAVNIK.

Moderna tvrdka
in skladišče cerkvenih predmetov

FRANC LEBAN
GORICA - VIA DUOMO št. 7

Priporoča preč. duhovščini že izdelane cerkvene predmete, kakor: svečnike, svetiljke, keljhe, moštrance, srebrne in kovinaste itd. Popravljajo se že rabljeni predmeti s pozlačevanjem in posrebovanjem v ognju.

Delo solidno. Cene brez konkurence.

JAKOB ŠULIGOJ
urar in zlatar

GORICA - Via Carducci 19 (Gosposka ulica)
Zaloga najboljših švicarskih ur „UNION“ in „ALPINA“.

Ljudsko petje v cerkvi.

80 nabožnih pesmi.
Zbral in sestavil Alojzij Filipič.
Cena L. 1.50.

K. T. D. v Gorici je izdalo sledeče knjige:

Ura češčenja v čast Najsvetejšega Zakramenta L. 0.50

Ura češčenja v čast Matere božje — — — L. 0.50

Ura češčenja v čast Srca Jezusovega — — — L. 0.50

JOSIP KERŠEVANI

Gorica - Piazza Cavour 9 - - - - Stolni trg 9 desno - Gorica

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramafonov, samokresov, pušk ter vseh potrebščin k navedenim predmetom

GLAVNO ZASTOPSTVO DVOKOLES „BIANCHI„

Dr. L. MERMOLJA

zobozdravnik-specijalist
za ustne in zobne bolezni

Gorica, Travnik 5-II — Od 9-12 in 3-5

Andrej Fiegel

Restavracija in gostilna
s prenočiščem.

TRAVNIK

TRAVNIK

Brata Abuja - Gorica

ulica sv. Antona 4

Zaloga vipavskih, briskih
- - - in istrskih vin. - - -

Andrej Golja, Gorica

Travnik 22

trgovina hišnih kuhinjskih
potrebščin.

JOSIP LIPICER

izdelovatelj
cerkvenih posod, o-
rodja in lestencev
v Gorici

ulica Morelli števil. 17

Posrebuje in pozlačuje v
ognju in prenavlja stare
predmete po kar se da
nizki ceni. Splošno lastni
izdelek.

JOSIP CULOT

GORICA - RAŠTEL 2

Trgovina na drobno in na debelo igrač
in devocionalij. - - - Specialitete športnih
oprem in sandalov.

Katoliška tiskarna

Gorica - Vrh Placute 18

Ali vršite zanjo propagando?

GIUSEPPE MASSIG - Gorica - Corso Verdi števil. 18

ZALOGA TRANIN

Bogata izbira volnenega in svilenega blaga, sukna za gospode, perila, volne, žime, ter
Cene zmerne! kurjega in gosjega perja. Cene zmerne!